

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Narodne občine.

V dveh dopisih iz Krškega je naš list poročal, da je mesto Krško, katero je bilo dosedaj vedno nemškutarsko zastopano, dobilo narodno večino v občinskem zboru in na čelo vodstva občinskega poslovanja narodnega župana v osebi g. V. Pfeiferja. To nas veseli, ker kaže, da kakor smo tu pridobili zopet jedno mesto za narodno idejo, tako bode s časom naša reč napredovala tudi drugod. Pred malo leti bi ne bil nihče mislil, da bode uže letos mogoče videti v prej tako ponemškutenem gnezdu kakor je Krško bilo, naroden slovenski občinski zastop. Ravno tako upamo čez nekoliko let tudi v drugih mestih in krajih, kjer se do sedaj priseljeni Nemec in potujčen birokrat v gospodarstvo nad domačini Slovenci delita, doseči narodne večine, kajti naše moči in število Slovanstva zavestnih naših pristašev raste, — v tem prepričanju nas ne moti nobena nemčurska zmaga a la famozne volitve v trgovinsko zbornico. — Vendar o tem nismo bili namenjeni govoriti, nego izprožiti smo hoteli zopet misel, katero je baš krška pridobitev ponovila v nas.

Gledajmo, da povsod imamo narodne občine. Občina je prva organizacija, in vsak narod le organiziran izvojuje svoje pravice in svobode. Zatorej je važno, v čegavih rokah je občinska oblast. To se čuti pri volitvah, pri sestavljanju volilcev in porotnikov, pri gospodarstvu in razdeljevanju občinskega premoženja itd. Nij torej prav, če se marsikje pušča, da je župan kdor hoče, ali morda celo oni, katerega c. kr. glavar ali rjega brič hoče. Naj se povsod gleda, da na to pride odločno naš naroden človek. — Ravno tako pa nij rodoljubno, če se na-

rodni možje, ki imajo sposobnosti in zaupanje svojih soobčanov, odpovedujejo mestu občinskega predstojništva ali županstva, strše se ali dela in potov, ali pa sitnosti itd., ter so tako krivi, da občina pride ali v nenarodne ali pa v dvomljive roke. Ne le, da je greh v taci razmerah odpovedovati se, — še kandidirati je treba in prizadevati si, a ne čakati in čestiti se dati: „če mi bodo volilci čast izkazali“ itd.

Po raznih krajih Slovenije se baš sedaj vrše ali pripravljajo občinske volitve, ali volitve županov. Za to menda naša opomba nij neumestna in pričakujemo, da bodo vsi zavestni rodoljubi po njej ravnali se. Kajti ko bi mi imeli vse občine narodne, ej potem imamo tako organizacijo, da nas ne bi bilo mogoče pri nobenih volitvah zmagovati.

Z jugoslovanskega bojišča.

Denes nij novih poročil z bojišča in njene okolice. Le preko Belgrada in preko Dubrovnika dobajmo „W. T.“ vest, ki potrjuje, kar je naš spljetski dopisnik v svojem telegramu v nedeljskem listu uže poročal, namreč, da je pri Avioni ali Valoni v Albaniji upor nastal. Za zdaj so se vzdignile štiri vasi. Če res še Arbanasi pritisejo in Jugoslovanom pomagajo, razdrobi se turška moč takó, da Srbiji ne bi bilo težko v akcijo stopiti ko bi imela — kneza! Turki se hrabrih Albancev ali Arbanasov posebno bojé.

Srbski „Vidov dan“, zahteva od Srbov v tem važnem trenutku, da imajo: junaškega duha, velike eneržije, čvrste volje, zánpanja, samopouzdanja. Miloš in njegovi Srbi so vse te lastnosti imeli in zasvedočili.

Dalmatinski namestnik baron Rodić je obiskal ranjene vstaše, ki so spravljani v Dubrovniku.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. oktobra.

V finančnem odseku avstrijske *delegacije* je 4. oktobra vojni minister baron Koller v imenu vojske toplo zahvalo izrekel za visokosrčno dovoljenje stroškov, ki so potrebni za napravljenje novih kanonov. Armada avstrijska odslej ne bode več v tretjič močnejšemu orožju nasproti stala. Načelnik odsekov, Herbst, je odgovoril, da naj vojna uprava iz tega sklepa, da vodi isto domoljubje odsekovega sklepa, dasiravno terjajo oziri na slabo denarno stanje, kolikor mogoče štediti (ali šparati).

Češki „Narodni Listy“ priporočajo svoje mladočeške ali svobodomiselné kandidate, in pravijo v članku, da češka narodna politika ne sme identična biti z reakcijo in konservatizmom in sê stranko prava. Češki narod naj bojuje pod praporom Žižkov, a ne pod praporom grofov Thurnov, menijo „N. L.“ — „Pokrok“ pa napada Mladočehe in njih rodoljubje sumniči, namesto, da bi le njih nazore pobijal. Nič vesel pogled na Češko.

V *Černovici* je 4. oktobra deželni predsednik bral pri slavnosti zbranim velmožem cesarjevo pismo, ki se zahvaljuje za izkazovano lojalnost in zvestobo cesarske vladavini. — Minister Stremayer je pri odprethi novega černoviškega vseučilišča govoril zopet o studencu nemške vednosti.

Za *príbegle* Bošnjake in Hercegovce je potrosila naša država, kakor je Andrassy delegatom povedal, uže čez en milijon goldinarjev.

Vnane države.

Iz *Belgrada* nam dobajmo baš pred končanjem uredovanja nevesela če ne tužna vest: „Vsled neke izjave knežev v tajnej seji narodne skupščine moralo je

Listek.

Jesenske misli.

(Berilo, ki ga je na zadnjem „Sokolskem večeru“ v ljubljanski čitalnici bral g. A. Jeločnik.)

Jesen je tukaj! Kdo je ne ljubi prijazne žene z melanholičnim ljubeznjivim obrazom, katero sentimentalni poetje pričakujejo vedno z nemirnim hrepenenjem in katero slikajo suboparni materijalisti ko starikavo devico, ki prepreza veseli svet z žalostnim meglenim pajčelonom? Kdo je ne ljubi, lepe, prijazne jeseni? Vsaj nij nikdar krasnejših prizorov videti na naši bernej zemlji, nego v času, ka se jame hladnega jutra trgati megleni plašč po širnih ravninah in ponosnih v zvanem svetu bliščečih goricah!

Glej, tu se čuje od zore do mraka krog in krog obližji, veseli „pika-pok“, „pika-pok“ pridnih mlatičev, ki storé prvo delo

po obilej žetvi, tam žvenketa celi dan mnogobrojna čreda ovac na zeleni paši, in pastir, varuh njen, čepi sredi črede pri malem ognju, in premišljuje, — kaj? tega pač sam ne vé — pa premišljuje in sanjari vendar, vsaj se mu mnogokrat zažari oko in roka se mu giblje krčevito, ko da bi tekal in hrepenel po tem in onem, ki se mu pa v eno mér omikuje.

Po senožetih, davno pokošenih, čepi na vsakej zeleni bilki rosna kapljica pri kapljici, in iz vsake odseva ljubo rumeno solnce v tisočeri žarkih.

Iz vinogradov pak se čuje strel in ukanje, — vsaj se je začela trgati in „ta zlata kapljica“, ki je zorela tedne in tedne po brdovih in klancih, teče sedaj v hladno klet, iz katere bo nastopila pot po širnem svetu v žejna grla — in v — modre in nemodre glavice. Nad vsem tem življenjem in gibanjem pa potuje od jutra do večera

„Phoebus Apollo“, ter zlati, greje, krepča in veseli vso svetovno golazen od dvonogatega potentata do zadnje nevidljive „infazorije“, kojih se preobračuje tisoč in tisoč v ene kapljici vode.

Pa recite, da nij prijazna, da nij ljubeznjiva ta temnooka žena, ki jej pravimo „jesen.“

Se vé da, venkaj moramo iti gledati nje čarovni obraz, ven iz zadubljega mesta na prosto polje, kjer ona odkriva zakasnele, poznim cveticam svoje zarudelo lice: tu notri mej zidovjem izza ogrnjenih okenj, ga ne vidimo in ne čutimo njegove milobe, zato pa jo sodimo tako malodušno, kadar nas požene hladni večer iz vrta v ozidje, ter jo pogledamo po strani, in z rameni migaje se jej umičemo.

Pa kaj hočemo prijatelji? Staro izkušstvo nas uči, da ljudje marsikoga gledajo „po strani“, kogar ne razumejo, ter marsi-

ministerstvo Rističevu Gruičevu odstopiti. Izjava kneževa nij znana. Osnovne konservativnega ministerstva se smatra kot jako verjetno. — „Konservativno“ ministerstvo pomenja sedaj toliko kakor turkoljubo ali nenarodno.

Rumunska vlada ima polno posla s prepovedavanjem demonstracij, ki se v Moldaviji napravljajo z zabavljanjem na Avstrijo, ki sedaj praznuje 100letnico, kar je Bukovina k Avstriji priključena. Rumuni so po nekih mestih hoteli tudi igrati neko igro „Rop Bukovine“. Tudi to demonstracijo je vlada prepovedala.

Avstrija je s **Turčijo** sklenila pogodbo v zvezi železnice Belova-Sofija, ki more do 31. maja 1876 začeti se graditi, a do 1879 mora gotova biti. Avstrija mora do tistega časa iz Pešte do Zemlina železnico narediti. Most iz Zemlina do Belgrada čez Donavo bo tudi Srbija pomagala staviti.

Iz **Pariza** se javlja, da je naša cesarica, ki se je nekoliko dni mudila tam, pustila za uboge v Parizu 5000 frankov.

Dopisi.

Iz celjskega okraja 4. okt. [Izv. dop.] (Naše šolstvo). Šest let delovanja šolskih svetov i šolskih nadzornikov na Štajerskem je minilo. Volitve se tedaj vrše uže na novo. Omenjeni šolski organi učinili so v preteku teh šest let uže nekoliko dobrega i hvalevrednega za poboljšanje narodnega šolstva, a nekateri so tudi mnogo i mnogo škodovali slovenskim šolam. Šole so se razširjale ter učiteljske moči nastavljaile, kar je moralo vsacega naprednjaka oveseliti. A premislimo, ali večrazredne narodne šole res nam Slovencem toliko koristijo, koliko nas stanejo? Jaz rečem, da pri nas Slovenceh po sedajnih razmerah ne. V večrazrednih šolah se več podučuje, kakor v manjrazrednih, to je naravno, a ravno, to „več“ pripada tujemu, nemškemu jeziku. Blagovolite se razni šolski sveti in šolski nadzoritelji prepričati, kako se v večrazrednih šolah podučuje in kakov uspeh, da imajo. Učenec v drugemu razredu še dobro napreduje, ter obeta z modro glavo v javno življenje stopiti, ter biti narodu našemu na korist i čast. A ko učenec v tretji razred stopi, sliši od učitelja razkladati različna predmeta včas i v slovenskem, včas i v nemškem največkrat pa samo v nemškem jeziku. To store učitelji le zaradi tega, da bi se raznim šolskim nadzoriteljem posebno deželnemu šolskemu nadzoritelju g.

Rožku ne zamerili, kateri slovenskega prednašanja itak ne razume, ter je, kakor vsi slovenski pedagogi trde, čisto nesposoben slovenske narodne šole nadzorovati. Če slovenski kmetje ravno tako breme davkov nosijo, kakor nemški kmetje, čemu bi se nam to ne dalo, kar nam gre? Mi zahtevamo i imamo tudi pravico zahtevati za naše slovenske šole sposobnega nadzoritelja, kateri je v govoru i pisavi slovenskega jezika res zmožen, kateri pozna naše razmere i ve razsodi zmožnosti slovenskih dečkov. Naš nadzoritelj ne sme zatirati i zasmehovati jezik, katerega ljudstvo govori, ki si je v zgodovini uže zaslug za obrambo domovine pridobilo. Vsacega rodoljuba srce zaboli, ko vidi, kako se naš domači jezik po šolah zatira, kako so glave naših dečkov zmešane, da niso zmožne pravilno slovensko še manj nemško govoriti ali pisati. Dečki še v materinem jeziku dobre podlage nemajo, začno se trpinčiti z nemščino, in so manj sposobni od dečkov nižjih oddelkov, kjer se še po pedagogičnih načelih — slovenski podučuje. V taci pomenčenih šolah učitelj sprašuje in odgovarja sam, kakor je bilo uže o g. Rupniku, vojniškem učitelju poročano.

Da se v več razrednih šolah samo nemško popeva, to je uže „škandal“. Kako se na takov način pri mladini patrijotičen duh goji, tega jaz ne razumem. To so le še učitelji starega kopita, ki nič ne beró. Gospodje, čitajte šolske postave in zvedeli boste, kaj je smoter pevanja na narodnih šolah. Od deželnega šolskega sveta došel je uže pred 1 1/3 leta ukaz, da mora verozakon in pevanje na Slovenskem v vseh razredih izključljivo slovensko biti. Čemu pa plačujemo tako drage šole, če od njih nikakega dobička ne bomo imeli.

Slišale so se uže tudi pritožbe iz Gradca, da ta in oni učitelj nemškega jezika zmožen nij, ter da se pripetijo v nekaterih nemških spisih učiteljev napake. A največji kričaji za Nemčijo in največji nemčurski učitelji nemškega zmožni uijso, česar smo se uže dovolj prepričali. Čestiti čitatelji se bodo še morda vedeli spomniti, na nemški spis v „Slov. Narodu“ priobčenem, katerega je spisal učitelj in vodja 4 razredne šole v Vipavi, kateri se šteje mej „najinteligentnejše“ nemčurske učitelje. Taki učitelji ne znajo niti nemški niti slovenski. Res prežalostno,

a resnično. Pri nas po Slovenskem je prva in pglavitna stvar, da učitelj tisti jezik dobro in pravilno govori in piše, katerega deca govore, katero podučuje. Saj umejo nemški učitelji tudi le nemški, hrvatski učitelji le hrvatski itd. — Ako graški Nemci naše slovenske učitelje grajajo, da dohajajo od njih v Gradec nemški spisi s pomotami, naj pa še nemški učitelji poskusijo spisovati v drugem deželnem, v slovenskem jeziku, in potem naj pogledajo, koliko pomot so oni naredili.

Smoter nemškega jezika pa, ki se terja od slovenskih šol, je nedosegljiv in nemogoč. Izkustvo nas uči, da se še polovico tega doseči ne more, kar se zahteva. Gospodje v Gradci menda mislijo, da je slovenski otrok besaga, v katero se zamorejo vse vednosti in več jezikov stlačiti. Pomislite, da se še dijak v višjih šolah ne more tujih jezikov dobro naučiti, kateri ima uže bolj razvito pamet. — Od mnogih značajnih in najinteligentnejših učiteljev se je uže slišala zarota, da se hočejo preseliti na Hrvatsko, kjer se bodo ukvarjali le z jednim jezikom. Kot orožje germanizacije pa kot zvesti patrijoti ne more in nečejo služiti.

Z Gorenjskega 29. sept. [Izv. dop.] Pretečeni teden sem se po naključbi sešel z nekim učiteljem kamenškega okraja, in ta mi je o šolskih stvarih prav živo tožil. Mej drugimi rečmi mi je povedal tudi to: Mi učitelji kamniškega okraja uže nad eno leto nemamo zastopnika v okr. šolskem svetu. Naš zastopnik je bil bolan, a sedaj je uže dva meseca odkar je umrl, pa okrajni glavar neče volitve razpisati, boječ se, da bode kateri narodnjak voljen. Okrajni glavar in tist Zima želita učitelja Tumo, pa ker jima diši, da ne bode voljen, vsled tega nečeta volitve razpisati. Drugi zastopnik učitelstva je neki privrženec Zime, pa saj mora biti, da ne dela tudi z njim tako, kakor z drugimi učitelji, ker zadnjeimenovani učitelj je velik posestnik, se nema časa veliko za šolo brigati, pa zarad zanemarjenja šole še nikdar nij bil v zadregah, kar se pri drugih le prerado dogodi. Nadalje mi je tudi tožil, da Zima strašno enostransko dela, narodnjaka pri vsakej priliki kaj surovo „inspicira“, drugi njegovi nemškutarski ljubčki smejo mirno spat. Vsled teh enostranskih obnašanj Zime namerava več učiteljev se na višjo šol-

komu odmajujejo z ramen i, če jim je neprijeten.

Tako na priliko pripoveduje fama, da je pretekli dnij nekega dobro znanega gospoda vprašal prijatelj njegov, je li on v istini bil na Triglavu!

Nedolžno vprašanje zares, pa vendar pravijo hudobni ljudje, da je vprašani gospod radovednega prijatelja srdito od strani pogledal, na kateri molčeči odgovor je radovednež tudi molčel z ramen i mignil.

Včeraj po pólu dne sedel je na kostanju nasproti kazine mlad vrabec in žvižgal in pravil, drugi zanimivi dogodjaj, ki se je končal itak na ovi stari, navadni način. Nekega imenitnega gospoda je prišel nekov marljivi nabiralec za naše uboge jugoslovanske brate poprositi malega milodara. In ta imeniten gospod je pohlevnega nabiralca tudi jako grdo po strani pogledal, na kar je nabiralec pohlevno z ramen i mignil in odšel suh, kakor je prišel. Tako je pel mali vra-

bec na kostanju pri kazini, in ko je odpel, je še on nasprotno hišo prav zaničljivo po strani pogledal in odfrčal.

„Nomina sunt odiosa!“ pravi latinski pregovor; kar bi se po slovensko lahko izrazilo: Ne imenuj po nemarnem imena svojega bližnjega. In to je zlata vreden izrek: Tudi jaz se ravnam vedno po njem, in ako tudi pogledam tega ali onega, ter sežem sem in tja, zmirom mi je v mislih ovi nauk: Ne imenuj po nemarnem svojega bližnjega.

Tudi tam gori na starem trgu imamo nekega, prav čudnega bližnjega, čegar ime je nedotakljivo, in ki skrbnih očij in sé silno močjo čuje nad nami, da se ne progrešimo zoper postave tega sveta, ter da ne imenujemo in ne preresetamo tega ali onega.

Zato gospoda je bolje, da se vrnemo iz te široke nevarne ceste, katero sem nastopil na nedolžno, skrito stransko pot, če ne bi se mi lahko pripetilo, da bi ostal na suhem.

In to je čudna, žalostna stvar jako ne-

prijeten dogodek, ako človek ostane ne suhem. Pojemlje, vije se, ter premetava sem ter tja, kakor riba ki je skočila po nesreči na breg, ter ne more več nazaj v vodo. In koliko ljudij pride dan na dan v tak in enak položaj. Tu na priliko je sedala pretekli dnij v neke ljubljanske gostilnici vesela, pa jako mnogovrstna družba pri dobri pivi, ter se zabavala s pogovori o hercegovinskih vstaših. Neki pritlikovec, ki je svoje besede le po nemško lomil, grozil in zabavljaj je vsem podpornikom ubozih pribeglih sirot, češ, da to podpiranje ima drugi, nikakor pa dobri namen.

Naukrat povpraša pošlušalec, zraven glasnega nemškutarja sedeč, tistega kje prav za prav je ta glasovita Hercegovina o kateri on toliko zabavljati ve — in glej — odgovora nij bilo — arogantni nemčur — je bil na suhem.

Pa gospoda kam smo zašli? Govorili smo o melankolične poetičnej jeseni, ki se

sko oblast pritožiti. Druge jerimijade naj za sedaj opustim, ter željno pričakujem izid nove volitve.

Domače stvari.

— (Iz Celja) se „Slovenskemu Narodu“ telegrafira 5. oktobra: Nad 70 slovenskih učiteljev je zbranih pri občnem zboru učiteljskega društva za slovenski Štajer. Sklepi so domoljubni in napredni. Domoljubi so z veseljem sprejeli učitelje. Veliko navdušenje.

— (Mariborsko učiteljsko pripravišče) obiskuje letos 105 učencev.

— (Ob cesarjevem godu) 4. okt. je m. g. knezoškof imel veliko mašo v stolni cerkvi, katerej so prisostvovali načelniki političnih oblastij.

— (Ljubljanski „Tagblatt“), čegar patronje niso dali niti krajcarja ni za pribegle, še menj pa skrivaj za upor sam, neprestano skuša denuncirati o „verwendung der sammelgelder“ in celo Hubmajerjevo pismo na nas mu služi, ki poroča, da so mej onimi, ki so šli vstašem pomagat, tudi sleparji. Mi na to odgovarjamo: Kristus je bil bog, imel je samo 12 učencev, a celó mej temi je bil jeden izdajalec, kako bi dan denes mej naše poštene ljudi ne ukral se tudi kakov lump, ki je znanec obosil za kakove forinte, češ, da gré v sveti boj, a mu je pulfer smrdel.

— (Naš domači polk Kuhn) bode, kakor se nam iz Trsta poroča, dobil te dni povelje, marširati na mejo hercegovinsko. Da so naše „fante“ za doli izbrali, (če se bode obistinilo, da so jih, Ur.), je dobro znamenje. — Hrvatske uradne „Nar. Nov.“ poročajo pak, da je šel te dni regiment kneza Aleksisa štev. 39 na turško mejo.

— (Delavsko podporno društvo) za bolne in onemogle delavce) v Ljubljani, pod vodstvom vrlega odbora kaj dobro napreduje. Njegovo delovanje se more res dobrodejno imenovati. V teku šestih let, kar deluje, izplačalo je nad 6000 gld. bolnim delavcem. Društvenikov ima nad 200, premoženja 1642 gl. 91 kr. Če se pomisli, da plača vsak ud le le en goldinar vpisnine in le 15 kr. na teden, in zato dobiva, ako zbolí, in je uže 8 tednov ud društva, skozi pol leta vsak teden pet gold. in skozi drugo poletje vsak teden

daj raztega nad svetom svoje temnovišnjevo nebo, govorili smo o poznih rožicah, ki obešajo žalostno svoja zarudela lica, za prekmalo zahajajočim solncem — in naenkrat zapustivši te lepe nedolžne stvari smo zabredli na jako dvomljive tla.

Pustimo jih gospoda moja in vrnimo se zopet k tožnej jeseni.

Marsikateri lepe oči, ki so, nij dolgo tega, sanjale gledale žarni pomladi kras, spominjajo se žalostno minulih lepih dnij, ter žele, da bi uže izginola gosta megla ki prepreza jutro za jutrom, polja in gore.

Da megla je tu, in molče nam pripoveduje, da bode prišel za njo beli — beli sneg ter zapadel pota in steze, goro in plan, in vse prelepe pozne rožice, potem bo veljala pesen;

Po gorah je ivje,
Na ravnem je mraz
In v mojem srcu
Je vedno dolg čas.

2 gl. 50 kr. podpore in zraven še brezplačno zdravniško pomoč, to društvo pač zasluži, da se za njega bolj zavzemajo premožni krogi in da posebno mojstri svoje menj previdne delavce k temu pripravljajo, da k društvu pristopijo. Če se število društvenikov pomnoži, more društvo tem vspešnej delovati, torej naj bolj izobraženi mojstri, menj izobražene delavce navdušujejo, da tem izvrstnemu društvu pristopijo. Novi udje se sprejemajo vsako nedeljo in vsak praznik v prostorih gostilnice „pri Virantu“ in pri društvenim zdravniku dr. Drču v bolnici.

— (Imenovanje.) Boštijan Gregorec, kancelist v Tržiči je imenovan za kontrolorja na ljubljanskem gradu.

— (Kaj to pomeni?) Iz Maribora se nam piše: Mestno starešinstvo v Mariboru je poslalo odboru za osnivanje učiteljskega shoda, ki je bil 16. p. m. v našem mestu, pismo, v katerem se omenjeni odbor vpraša, ako so bili g. učitelj Lapajne, ter učiteljice Toman in Ekel iz Ljutomera pri shodu navzoči? Ker v dotičnem pismu nij bilo navedenega nobenega uzroka, zakaj sl. starešinstvo to izvesti hoče in je sploh ta stvar nekako čudna, bilo bi dobro, ako bi nam jo kdo razjasnil. — Ali nij to uže smešno policajevanje?

— (V Ormožu) na Slovenskem Štajerskem se je napravila veselica dne 3. oktobra. Program je bil: I. Petje, pri katerem so v mešanih kvartetih sodelovale gospodična Antonija baronesa Diener-spergova iz Beča in gospodična Marija Martincova iz Ormuža. 1. „Pesen slovenskih stražnikov.“ (Zbor.) 2. „Abschied vom Walde.“ (Mešani kvartet.) 3. „Slepec.“ (Solo z mrmranjem.) 4. „Frühlingslied.“ (Mešani kvartet.) 5. „Sarafan.“ (Mešani kvartet.) II. Slovenska gledališčna igra: „Ravni pot, najboljši pot.“ III. Ples. Vstopnice so bile po 60 kr. Čisti dohodek je namenjen ubogim hercegovskim in bosenskim obiteljem, ki so pred Turkom v Avstrijo pribežale; zato so se večja plačila hvaležno sprejemali. V imenu komiteja: Anton Jesih.

— (Iz Gorice) se nam piše: Strašan uboj se je izvršil včeraj v nedeljo 3. t. m. v gradiškeje kaznilnici. Neki na življenje obsojeni Napolitanec je zaklal oskrbnika, jednega čuvaja, dva čuvaja smrtno ranil in samega

Ko bi samo to bilo? Ko bi samo to težilo človeška srca! Pa gospoda moja, ne samo pri nas, tudi nekje drugod bo padal beli mrzli sneg na pota in steze, na skale in gorice, in svitlo ivje bo prepreglo golo drevje. In v istih krajih živeči nemajo gostoljubne niti svoje strehe, ki bi jih branila pred grozno silo zimske nevihte, in nemajo ničesa, da bi se varovali pred mrazom, ničesa, da bi se ubranili gladi. Edino, kar jim daje moč, prestati vso silo in vse bolelosti, to je njihovo srce, ki plamti v živem ognju, za domovino in svobodo!

Gospoda, to so naši bratje na daljnem jugu. Jesen je tu, in zima, grozna zima jim žuga! Pomagajmo jim po svojej moči, skrbimo po svojej moči za njihove sirote, in želimo jim, da jim preide kmalu ta nesrečni čas, ter da jim prisije kmalu ne le pomlad, ki vzbuja rožice k cvetenju, in ptičke k žvrgolenju, nego pomlad, ki jim prinese srečo mir in svobodo!

sebe usmrtil, torej 3 mrtvi in dva ranjena. To so nasledki odpravljenih verig, pa po kaznilnicah gospodskega življenja. — Nedeljo zvečer so gergarski fantje zasačili necega drugega fanta, ko je hotel baš k ljubici v vas, pretepli so ubozega reveža in z nožem predrli. Žalostno je, slišati o vednih pretepih kar z noži mej okoličanskimi fanti.

— (Iz Vinodola v hrvatskem primorju) se nam piše: Ne imenuje se zastoj tukajšnje obrežje „Vinodol“, kajti Primorje je letos pridelal mnogo in dobrega vina. Ljudje trdijo, da gotovo se ga nij uže več ko 30 let v Vinodolu toliko pridelalo. Torej je tudi po ceni. Naj bo tedaj kranjski krčmar in vinski tržec opozorjen, in naj ne prezre dobre vinske kapljice. Kraj je tukaj lep in rodovit, narod dober in k omiki jako nagnjen, o inteligenci se ve, da ne morem veliko govoriti, toda narod je sploh zaveden, in ljubi svojo domovino, svoje običaje in lahko se tudi iz tega prevede, kar je uže enkrat „Sl. Narod“ poročal, da je iz Vinodola okolo 30—40 oseb šlo mej vstaše na pomoč proti Turku, kako da je tukajšno ljudstvo za slovansko reč navdušeno. Lep izgled kranjskim domorodcem.

Razne vesti.

* (O trsni uši) lahko razumljivo pisana knjižica sicer v nemškem jeziku (Die Reblaus [Phylloxera vastatrix.] Zur Belehrung für Weingartenbesitzer und für Schulen leichtfänglich dargestellt von Alf. v. Regner. Mit 6 Illustrationen. Bei Hartleben; Wien, Pest Leipzig. 1876.) daje kratek popis o stvarici, dozda ju načine jo zapravljeni in postavijo od 3. aprila 1875. proti temu mrčesu. Stane le 30 kraje.

* (S neg) zadnjo soboto o polu dne snežilo je v Kronstadtu tako močno, da železniški vlaki oditi niso mogli.

* (Turški konzul) v Temešvaru, g. Schwimmer dobil je povelje od turške vlade, nakupovati konje.

* (Nesreča na morji.) Parobrodna ladija „Bayer“ iz Lübecka je na potu v Kopenhagen 3. okt. na morji užgala se in zgorela. Izmej 25 popotnikov je samo jeden rešen. Od pomorščakov je 11 moč smrt storilo. Kapitan in krmitelj sta rešena.

* (Otomanska banka pokradena). Iz Carigrada se 21. p. m. javlja „Cesarska otomanska banka je žrtev neke predrzne in ravno tako zvito izpeljane tatvine v znesku 94.921 lir (850.000 gld.) Neki konsorcijum mešetarjev in kasirjev rojenih Armenijcev manjšali so v teku petih let premoženje zlata na ta način, da so z zlatom napolneno bankine žaklje zmenjavali s srebrnimi medjidi. Tudi so ukrali 2004 obligacij turškega posojila od 1869, katere so vložili privatne osebe. Goljufijo so zapazili vsled natančne revizije. Od denarjev bode teško še kaj nazaj dobiti, mej tem ko se bodo vrnilo pri avstro-otomanskej banki in drugih hišah prodane obligacije, proti plačilu 18.900 lir. Najbolje kompromitiranega kasirja ukradene banke, Miguerdić Simonovića, kakor njegovega pomagala Stefana Sapisijana so takoj spravili pod ključ. Pred sodnijo nista tajila nedolžnost, protestirala pak sta energično proti dolženju „kraje“ kar sta le „zmikala“.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezní

v želodcu, na živcih, dalje prsno, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespajanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravih svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravih svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalesciere Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bolenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravih svetovalec in čer mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalesciere je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan glede Revalesciere du Barry vsestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra.

Učinki Revalesciere du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.

Obergim pern, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj patient, ki je že bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poizkušati ni mogel, je vsled rabe Vaše Revalesciere du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift "od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana "Revalenta Arabica" (Revalesciere). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalesciere ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih. St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji. St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespajni, treslici na vseh udih, shujšani in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespajni in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

V plehaših puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscriten v puščah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah 4 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 228 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri "zlatem orlu", v Gradcu bratje Oberranzmeyer, v Linzu

bratru Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Moriš, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakov v vsi mestih pri dobrih lekarjih in apotekarskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih. (237)

Tužci.

4. oktobra:

Evropa: Gilek iz Dunaja. — Sokolić iz Karlovca. — Blumfeld iz Dunaja. — Rafarle iz Trsta. — Fišer iz Pešte. — Kerstein iz Novega. — Seidel iz Dunaja.

Pri stonu: Brus iz Dolenjskega. — Peresini iz Vidma. — Stadlar iz Gradca. — Zerzini iz Celovca. — Purič iz Trsta.

Pri Maribor: Razpotnik iz Železnikov. — Kriger iz Krškega. — Zupančič iz Gorice.

Javno priznanje

Peštanskemu zavarovalnemu društvu, za popolno zadostljivo odškodovanje škode, katera me je vsled ognja v lekarni zadela. Metlika, 27. septembra 1875.

Alfred Matter, lekar.

(333)

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospešnejše in boljše, nego zobna plomba od c. k. dvornega zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lahko in brezbolešno deti v otli zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognergasse št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnem zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenju zobnega mesa, zobni kamen oluščiti, ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobeh, ki se majé, očisti zobé in zobno meso vsih škodljivih tvarin, usam pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobem belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belino in nježnost. (354—26)

V zalogi je v Ljubljani: pri Petričiču in Pirkerju, Jos. Karingerju, Ant. Krisperju, Eduard Mahrju, F. M. Schmittu, E. Biršicu, v lekarni; dalje v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterijskih zalogah na Kranjskem.

Podučiteljska služba

na ljudske šoli na Vranjskem z dohodki III. razreda in prostim stanovanjem se razpisuje.

Prositelji imajo svoje prošnje pōtem predstavljene šolske gospodske do konca meseca oktobra t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetu na Vranjskem.

Okrajni šolski svēt Vranjski, 21. septembra 1875.

(321—3)

Predsednik: Haas I. r.

Lekarna Piccoli.

"K angelju" v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, nevarne in maternice brizlje.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gold.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravi pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—117)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Loterijne srečke.

V Gradcu 2. okt.: 18. 51. 77. 36. 9.

Na Dunaji 2. okt.: 9. 46. 18. 71. 14

Ravnokar na svitlo prišlo in je za dobiti pri meni:

Mali prirodopis s podobami

za narodne ali ljudske šole itd., profesorja dr. Evgen Netoliczke, prevodil Ivan Lapajne, Brna 1875.

V službo vzamem:

Jednega potovalca (agenta)

za naročilo in tržno potovanje s posebnimi priporočili in zadostnem zagotovitom; potem

Jednega hlapca

z dobrimi izpričevali, kateri mora poleg slovenskega tudi nemškega jezika zmožen biti.

J. Giontini.

(328—2)

Za saizono!

27 kr.

Žametasti in svilnati traki, široke preproge (tepihe), 1/4 in 3/4 šir. laneno, prejno in usnjato platno, 9/8, 5/4 in 6/4 šifon, lanene-damast-brisavke, servijete, atlas-gradl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjale, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal- in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši: Kniker boker in tartif nopé.

Laneno in moderno blago, garantira za dobro in stanovitno blago, vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske keno: cije fabrikantov, Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju. Izgledi zastoj in frankirani. (301—5)

Dunajska borza 5. oktobra

(Zbirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 55
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 40
1860 drž. posojilo	111 " 40
Akcie avstrijske banke	918
Kreditne akcije	209
London	112
Napol.	8
C. k. cekini	33 1/2
Srebro	101